

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Leto XXXI.

Celovec, 24. svečana 1912.

Št. 8.

Kdo pri nas ne sme postati župnik?

Koroški Slovenci in posebno slovenska duhovščina je nestrpnost pričakovala, oziroma še pričakuje imenovanja treh župnikov, in sicer za Borovlje, Kotmaroves in Šent Jurij v Ziljski dolini. Nad pol leta so Borovlje, ki štejejo 3000 duš, brez pravega dušnega pastirja; gosp. kaplan Starc, ki je ravnokar izstopil iz bogoslovja, mora sam nositi težko breme pastirovanja v Borovljah. — Deželna vlada odlaša in odlaša in je sile, ki bi trpečemu ljudstvu pripomogla do pravega dušnega pastirja. Vse tri župnije so pod patronatom verskega zaklada, in deželni predsednik imenuje na predlog knezoškofijskega ordinarijata župnika. Od nekdanj je navada, da deželni predsednik imenuje onega, ki ga knezoškof kot na prvem mestu predlaga. Izredni slučaj, ako deželni predsednik nasprotuje ordinarijatu; potem pa pusti dunajsko vlado odločiti. Državni poslanec Grafenauer je interpeliral deželnega predsednika, češ, kakšne razloge ima proti kanoniku Dobrovcu, proti provizorju Arnušu in proti župniku Dragasniku. Danes pa, ko je imenovanje župnikov za Kotmarovas in Št. Jurij že izvršeno in pričakujejo Borovljani prav nestrpnost imenovanje boroveljskega župnika, nas zanima odgovor deželnega predsednika barona Heina našemu poslancu Grafenauerju. — Glasi se takole: Prav nič drugega nimam kot to, da se ti duhovniki mešajo v politiko. Zakaj vendar politizirajo? Duhovniki ne morejo molčati na to: kajti, nad 120 patronatov ima deželna vlada na Koroškem, in gorje! ako bo sodila vlada duhovnike po političnem delovanju. Privatni patroni so to itak že delali. Zato mora slovenska duhovščina jasno povedati, kje se je ona politike naučila.

V sv. pismu (apost. dejanje XXI, 39) beremo o sv. Pavlu: »Jaz sem »politese«, državljani!« — S temi besedami se je rešil judov, ki so ga hoteli kar na cesti raztrgati! Zavedal se je svojih pravic kot rimski državljani. Sv. Pavel je torej politiziral, zato bi sv. Pavel, ko bi zdaj živel, ne prišel niti v Borovlje, niti v Šent Jur. Menda pač nismo v slabi družbi, ako se bratimo s svetim Pavlom. Pa tako daleč nazaj ni treba poseči. Kaj je politika in kdo je politik? Politik je tisti človek, ki se zanima v prvi vrsti za državne zadeve, ki se zanima za državo, za ustavo, za postavodajo. Politik je nadalje v posebni meri oni, ki na druge v teh vprašanjih vpliva, kar se dogaja po shodih ali časnikih. Pravi politik pa je šele oni, ki je dejansko deležen javne oblasti; poslanci, politične oblasti itd. V Avstriji je politiziral do leta 1860. v prvi vrsti presvitli cesar sam, a 20. oktobra 1860 je izdal sloviti diplom, s katerim je dal ljudstvu pravico voliti poslance, ki bi potem s cesarjem voliti politizirali. Bilo je to veliko zaupanje cesarja do svojih narodov in dolžnost narodov je, najboljšo moč na Dunaj pošiljati. Cesar je namreč prisiljen tako politiko delati, kot jo hočejo poslanci ljudstva. Ti poslanci na Dunaju pa ne govorijo samo o cestah in železnicah, o živinoreji in o kmetijstvu, ampak govorijo o šoli, o veronauku v šoli, o ločitvi zakona, o sežiganju mrličev, itd. Govorimo kratko in jasno: V parlamentu se danes odločuje tudi usoda katoliške cerkve v Avstriji! Iz francoskega parlamenta vendar je tudi izšla postava o ločitvi cerkve in države; politično vprašanje je torej obenem tudi versko in нравno. Nadalje je treba misliti, da država sicer skrbi neposredno za telo človeka, torej za posvetno srečo ljudi, ampak vsa njena skrb mora biti tako urejena, da ne nasprotuje večni sreči človeka! — Za dušo pa skrbi v prvi vrsti katoliška cerkev. Kakor sta pa duša in telo v človeku samo ena oseba, ne

pa dve, tako se morate država in cerkev posvetovati in skupno delovati. Ravno zato sme tudi papež o državi govoriti, da, trdimo celo, da je pravzaprav papež prvi katoliški politik. Leon XIII. je v svoji okrožnici »Immortale Dei« z dne 1. listopada 1885 o državi veliko govoril. V okrožnici francoskim katoličanom leta 1892. je papež Leon XIII. dajal Francozom načelne nasvete glede ločitve Cerkve in države. Ne motimo se pa, ako razumemo to besedo: »politični duhovniki«, ki jo je rabil deželni predsednik napram poslancu Grafenauerju, v širšem pomenu celega javnega delovanja: delovanja v izobraževalnih društvi, zidanje narodnih domov, sodelovanje pri občinskih volitvah, z eno besedo: vse takoimenovano socialno delovanje; kajti vse socialno delovanje vendar meri na to, da se dvigne družba, ne posameznik, da se dvigne v prvi vrsti največja družba, to je država!

Zopet imamo Leona XIII. na svoji strani; da, v tem oziru je pa Leon XIII. naravnost hud, neizprosni! »Pojte iz zakristije; pojte med ljudstvo; postavite krščanska ljudska društva proti socialističnim!« »Od vas (duhovnikov!!!) je odvisno, ali bode demokracija krščanska ali socialistična.« — Da, Leon XIII. je socialni papež, ter je cel svet s svojimi tremi okrožnicami o socialnem vprašanju očaral. Po duhu Leona XIII. je pa celo socialno delovanje samo sredstvo, da država ostane krščanska, torej je on politik prve vrste. Ko bi torej Leon XIII., ki je bil župnik celega sveta, kompetiral za Borovlje, bi ga baron Hein ne mogel imenovati, kvečjemu bi Leon XIII. mogel postati prvi kanonik v Gospi Sveti.

Čudno se bo zdelo baronu Heinu stališče, ki ga zavzema Pij X., sedanji papež. Leta 1905., 11. junija, je izdal sv. oče encikliko »Il fermo proposito«. Pravi namreč: »Predvsem naj škof pospešuje take naprave, ki imajo za smoter organizirati ljudstvo zoper navale socializma in ki ga rešijo ob-

Podlistek.

Tine in Barigeljc.

Kaj je Barigeljc v laško-turški vojni doživel.

(Dalje.)

No, ta usodepolni tirolski cmok, ki je pregnal Kočvarje kakor zajce iz zelnika, če jim s puško dobro jutro voščiš, napravil je ravnotako, kakor bi drgnil v sršenovo

gneздо. Tisti Turki in Arabci, ki so še malo časa prej ležali pred Lahom na trebuhu in jim ponujali najboljše cigare, kakor šusterkuba in črama-cigarete, najfinejšo vrsto, kar si sploh človek na cigaretah želel, more, in smo si vsi mislili, sapa napeta, kako so se hitro naučili Turki kozjih molitvic, so postali naenkrat drugačni, pokazali so nam naenkrat svoje roge, še bolj pa svoje krive meče. Kakor lezejo spomladi mravlje iz mravljinjaka, tako so se zbirali Turčini iz vseh ulic, in mislil sem si, tu se nekaj kuha, a ne polenta in tudi ne repičen močnik, ki sem ga toliko rad jedel, to bo pa sedaj druga pela. Lahoni, ki so sedeli deloma sredi trga, deloma ob morju in na barkah in otepali svojo polento in pisali vsak domu, da so vtaknili že celo Afriko v žakelj, ali pa peli ono vojaško pesem:

Al' me boš kaj rada imela,
Ko bom nosil suknjo belo . . .
si pač niso mislili, kako hitro se v Afriki veter suče.

Naenkrat je nastal strašen krik, kakor bi pritisnil sto starih bab na veliki palec in naenkrat so bili obdani Lahoni od Turčinov, ki so vihteli že krive meče nad laškimi bersaglijeri.

Allah, il Allah, bil je divji klic, kar sem si tolmačil, alo, zdaj se pa dajmo; hura, so zavpili Lahoni, jaz pa sem se spomnil vojne krika iz svoje domovine ter zakričal: Aufbiks, Leitersberg, nakar se hitro oglasi neki Turčin: Biks ga gor, v znamenje, da se naj pridemo skušat, če nas preveč hrbet srbi.

Nekaj časa so se gledali Turki in Lahom kakor mladi petelini ali pa šolarji ob južnem zimskem vremenu s kepami v rokah, dokler ne pade prva osodepolna kepa in tako je tudi neki Turk pošegetal nekega bersaglijera po bedrih s svojo sabljo, a ta ga je, zvest svoji navadi, krepko brsnil s kopitom puške v hrbet, da je videl Mohameda namalanega na solncu in se prevrgel kakor žakelj v jarek. To pa je bilo znamenje za boj. Zabliskali so se meči, začelo se je žvenketanje, udarjanje, pokanje, sekanje, grom in prah in bilo je naenkrat vse v megli kakor v jesenskem času na ljubljanskem barju. Turki so poskušali, ali so dobro nabrusili svoje sablje, Lahom pa so tudi bili radodarni za zažiganjem smodnika. Bilo je mesarsko klanje, tekla je kri, da bi gnala mlinske kamne tri, bil je krik, bil je vik,

turške ženske so se jokale in bridko stokale, Turki so mahali, Lahom pa nič odnehali; letelo je vse vprek, in ko je Lahom zmanjkalo smodnika, segli so po polenti, ki je bila ravno frišno pečena, jo stiskavali v kepe in začeli kepati uboge Turke, da so bili rumeni od nog do glave kakor solnčna roža. Mož za možem je padal, tu od Lahov, tam od Turkov, bilo je kakor na kakšnem žegnjanju, če se fantje pošteno stepó za korajžo; vedno manj vojakov je bilo, ginevali so kakor kafra; že so padli turški častniki, že tudi laški, nazadnje sta ostala še samo laški general Caneva in turški paša Kara Mustafa. In zaletela sta se še ta drug proti drugemu kakor dva mlada kozla, vsak z bridkim mečem v roki kakor nekdanj Martin Krpan in Brdavs na polju poleg Dunaja, da bi si prestrigla življenja nit, a turški paša, ki je bil od Žitarca pijan in ves omamljen, je zgrešil ravnotežje in se zaletel namesto v Caneva mimo njega, ravno za cimpermanski las oddaljen naravnost v kup cestnega prahu, kakor bi ga cestar nalašč prej tja postavil.

To je bil pač prizor za olimpske bogove, kako se je zakadil turški paša s sabljo in turbanom v ta kup, zakadilo se je, kakor bi začel Vezuv bljuvati in ni bilo nič drugega videti, kakor pašatova štebala, ki so še dolgo časa mahala po zraku, dokler se le ni general Caneva usmilil ubogega siromaka, ga potegnil iz praha in ga ošvrkal s sabljo. Gledala sta se, kakor bi jima kura kruh pojedla, nato sta se malo kremžila, a nato nasmejala, segla si v roke in paša

enem gospodarskega in moralnega ter religioznega propada. V Podljudbelju bo torej presvitli knezoškof pospeševal delavsko društvo, v Velikovecu katoliško izobraževalno društvo, na Kostanjah Marijino družbo in izobraževalno društvo, to se pravi: pospeševal bo delo treh duhovnikov, ki so ravno kompetirali za omenjene fare! Ali bi torej naš ljubljani presveti oče Pij X. dobili milost v Heinovih očeh, ali bi, ko bi bili samo skromen Slovenec na Koroškem, dobili Borovlje? Kaj mislite, baron Hein?

Pa čemu v Rim hoditi po dokaze? Ostanimo na Koroškem! Leta 1896. je izdal prejšnji prevzvišeni knez in škof dr. Kahn pastirski list. Veste o čem? O pravi, pravcati politiki, o volitvah! Oči in ušesa odprite: pastirski list je lepo razdeljen. II. poglavje: važnost volitve. III. poglavje: dolžnost voliti. IV. poglavje: koga naj se voli in kako naj se voli. — Veste, kaj stoji tam zapisano? »Stroga dolžnost vesti je volitev za prihodnji deželni zbor.« Torej ako kdo zanemarija to dolžnost, je grešil! — Smemo torej mi duhovniki, katerim velja beseda Kristusova: »Onim, katerim bode grehe odpustili, so odpuščeni,« govoriti o volitvah? Ali ne sme sodnik govoriti o postavah, o prestopkih, o zločinih? Očividno sta si baron Hein in prevzvišeni knezoškof Kahn načeloma navzkriž! Torej tudi bivši knezoškof dr. Kahn bi bil kot glavni politik koroške duhovščine po mnenju barona Heina nespodoben za Borovlje, za Št. Vid itd., pripustil bi ga pa kot drugega kanonika v Gospi Sveti, toda brez penziona.

Kdo pa je pravzaprav naši vladi po želji? — Čakajmo še nekoliko! Pošteno smo bili vedno! Udani smo vladarju in katoliški Cerkvi. — Ampak mi ne veljamo nič! — Dobro! — Pomnite naše besede: Pride v človeško telo nekaj slabega, se začne gnojiti! Ranam, ki se gnojijo na telesu človeške družbe, pravimo »korupcija«. Zdravnik, ki se več ne izpozna, ko se gre za življenje in smrt, vzame nož in reže in trga, da se izteče gnoj! — Ako ne pomaga nobena stvar več, bomo operirali! Trgali bomo, rezali bomo, neusmiljeno, brez pomisleka! Mislili bomo samo na lastno rešitev, ne pa na bolečine drugih; ker bolelo bo, vendar ne nas, ampak druge!

Somišljeniki! Zahtevajte v gostilnah računske listke „Slovenske Straže“! Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

pravi, dobro smo se dali; hvala Žitarcu, da sem bil pijan, drugače bi bil šel tja, kjer bi ne bilo treba več muh loviti; a glej, ostala sva sama, nimava več vojakov, pobrativa se. In šla sta nazaj v grad, pila črno kavo, ki so jo zopet frišno skuhalo še enkrat tako močno in pisala vsak svojemu kralju, oziroma sultanu, da naj jima pošljeta hitro »frišnih« soldatov, da se moreta dalje vojskovati. Nazadnje sta spila še en liter Ljutomerčana iz leta osmega in nato šla spat in tako smrčala, da so se na gradu tresli dimniki in so prišli v Ljubljani vsi aparati za merjenje moči potresa v takšen nemir, da so učenjaki rekli, da se je moralo najmanj pol Afrike pogrezniti v morje. In tako je nastal začasni mir v laškoturški vojski.

Toda dragi Tine, Ti se boš gotovo vprašal: Toda Barigeljc, kako pa si se kaj ti »avscajhnal«?

Boljšo bi bilo, dragi Tine, da bi o tem molčal in ravno zdaj me je cuknilo, kakor bi oba eno stvar mislila in rekel sem si, če se pošteno ne zlažem, potem se boš Ti še bolj o meni, kako sem jaz pred Turki peté ubiral.

Da Ti tedaj povem, ko so prišli Turki iz vseh strani gledat, kako kacelmaherjem diši polenta brez sira in omake, tedaj sem si natihem mislil: Barigeljc, bil si šlepa, da je ni večje na svetu, ko si zapustil Franco, sedaj naredi testament, sedaj pride čas, ko ti turški hlacon zravna kosti, da jih ne bo treba več vlačiti v Evropo. E, pa sem si mislil, korajža velja, hitro še krepek poži-

Dnevne novice in dopisi.

Poročena sta bila dne 17. svečana na Viču pri Ljubljani g. dr. Rok Jesenko, odvetniški kandidat v Celovcu, z gđc. Makso Permé. Bilo srečno!

Ks. Meškovo dramatično delo na češkem gledališču. Dne 14. svečana so uprizorili na Hankovem gledališču v Kraljevem dvoru nad Labo Meškovo dramatično igro v treh slikah »Na smrt obsojeni«, koje snov je povzeta iz narodnih bojev koroških Slovencev. Igro je prevedel na češko Fr. Zlatnik.

Letošnji glavni nabori bodo morali biti preloženi. Zato je ukrenilo korno poveljništvo v Gradcu v sporazumu s c. in kr. vojnim ministrstvom, da morajo stalne naborne komisije uradovati v sušcu 5., 12., 20. in 27. in v aprilu 3., 12., 20. in 27. Delovanje stalne naborne komisije, ki uraduje v tekočem letu od začetka glavnega nabora, ni omejeno samo za ponabore, ampak se ji odkažejo tudi od političnih oblasti osebe na njihovo prošnjo.

Umrl je v Dobu pri Grabštanju bivši grabštanski župan Štefan Tavšic. Bil je župan grabštanske občine od leta 1890 do 1909. N. v m. p.!

Po raznih ljudskih šolah v Celovcu in okolici je šolska oblast uvedla čisto nove vrste pouk. Otroci si morajo kupiti glino in iz nje narejajo razne oblike, kakor gobe, hruške itd. Svojčas so nam stariši tako packarijo prepovedali, da ne bi se onesnažili, sedanji svet je pa bolj moder in modern.

Slovenščina na kolodvoru v Celovcu. Pred par dnevi sem čital v »Slovincu«, da je rekel postajenačelnik v Št. Lovrencu nad Mariborom uradniku, ki ni hotel dati listka na slovensko zahtevo: »Geben Sie dem Passagier die Fahrkarte, die er wünscht. Das Verzeichnis der slovenischen und deutschen Stationsnamen hängt ja da.« Iz tega sledi, in dopisnik to tudi omenja, da je poslal inšpektorat železniške direkcije vsem postajam od Maribora do Celovca seznamek postajnih imen v nemškem in slovenskem jeziku z naročilom, da se mora listek izročiti potnikom tudi na slovensko zahtevo. Zadnja številka »Mira« pa zopet poroča, da fantje niso dobili v Bistrici v Rožu listkov na slovensko zahtevo. In ravnotako ne neki gospod na celovškem kolodvoru, in sicer v nedeljo, 11. t. m. — Tukaj je torej kriva samo predrznost službujočega uradnika. Komur se že zgodi taka krivica, naj se takoj pritoži naravnost na železniško ministrstvo in naj natanko navede kraj in čas, kdaj se mu je to zgodilo, da bo mogla direkcija zoper dotičnega uradnika postopati. Gotovo pa naj tudi naznani pričo, če je bila ka-

tera. — Obenem pa se mora celi slučaj natanko popisati in poslati na uradništvo »Mira«, ki bo vse nadaljne korake oskrbelo. — Omeniti moram, da sem 12. t. m. v Celovcu brez vsake ovire dobil listek v Sinčo vas na slovensko zahtevo. — J. D., župnik.

Kdor želi 400.000 frankov zadeti, ta naj čita današnji inserat »Srečke v korist Slovenski Straži«.

Pozor zoper goljufel! Po celovski okolici in morda tudi drugod sleparijo agenti, ki sprejemajo naročila za povečanje fotografij in napol-emaill lepotiche. Agenti obljubijo, da jim pošlje tvrdka take reči čisto zastonj, zahtevajo le, da naroče okvir, in ponujajo broše, manšetne gumbe itd. proti majhnemu naplačilu, ne povedo pa, da je treba več doplačati. Svarimo zoper take agente, ki so že marsikoga osleparili. Če kdo kaj rabi, naj raje kupi doma ali naroči pri kaki solidni tvrdki!

Tatinska služkinja. Terezi Plavc, ženi mesarja Plavca je bilo ukradenih 200 K in par čevljev. Osumljena je bila služkinja Marija Pirker, ki je skušala tatvino utajiti, pa so ukradene reči našli pri njej.

Pretepanje otrok do krvi — štrajk šolarjev v Selah. Iz Sel nam poročajo: Otroci slovenskega razreda so začeli v ponedeljek, 19. svečana, štrajkati in ne zahajajo več v šolo. Vzrok je ta, ker učitelj na tej šoli do krvavega pretepa. V slovenskem razredu je nad 100 otrok, v nemškem pa le 19. S pretepanjem otrok do krvi bi učitelj Milonig rad spravil otroke iz slovenskega v nemški razred. Minoli teden je Kralhoferjevega tako pretepal, da mu je privrela kri iz nosa in ust in je še drugi dan krvavel. Šolska oblast nam je poslala nemškutarskega suroveža, slovenski učitelji pa se morajo potikati po nemških krajih. Teh razmer ljudstvo ne bo več prenašalo! Konec mora biti enkrat šolskim škandalom na Koroškem! Tudi ljudstvo ima pravico govoriti, če se gre za šolsko mladino, ne samo nemškonacionalna trmoglavost šolskih oblasti. Zahtevamo disciplinarno preiskavo učitelja Milonika in za našo šolo slovenskega učitelja, ki ne bo naših otrok do krvi pretepal, ampak bo imel zanje srce. (»Mir« je šolsko oblast o šolskih razmerah v Selah že opozoril, pa šolska oblast je za slovenske pritožbe vedno gluha. Op. ured.)

Spodnji Dravberg. (Proč od Rima) je šel asistent tukajšnje železnične postaje Friderik Riegler, rojen v Meidlingu pri Dunaju.

Velikovec. Umrl je na pustni torek tukajšnji pekarski mojster J. Buh. Dočkal je 80 let. Pogreb se je vršil zadnji četrtek ob veliki udeležbi meščanov in okoličanov. N. p. v m.!

rek iz brinovske flaše in tih zdihljaj za Franco, pa sem se postavil za veliko kamenito soho in gledal, kdaj me pride vprašat kakšen Turk, kako mi je ime in ali imam kaj korajže. Ti si boš seveda natihem mislil, da so se mogoče meni tresle moje hlače; o ne, dragi Tine, niso se, saj se pa tudi niso mogle, ker sem se tako pritiskal k sohi, kakor bi bil k njej primrznil. Pa šent, sem si mislil, vendar ne bo treba, da bi tudi jaz začel vihteti bridki meč, a ko so Lahi padali kakor muhe, videl sem, da hočejo Turki tudi Barigeljčeve kosti prerešetati in spustili so se name kakor čebele na med; najprej eden, in takoj sem se prepričal, da to ne bo dobro. Klobase nabasane, sem si mislil, Turk me hoče nekje pošegetati, kjer ga nič ne srbi. A tako hitro se nisem hotel udati, kajti z vzdihom »O Franca!« zgrabim od nekega Laha bridki meč in zamahnem po turški glavi, in rečem Ti, še nikoli bi ne sfrčala turška glava tako gladko po tleh kakor ravno sedaj, a Turk je bil majhen in se je hitro pripognil in jaz sem zadel s svojim mečem namesto turško glavo v kamenito soho, da se je meč razletel na dvajset kosov. Prisušena smola, sem si mislil, tu ima škrat svoje komedije poleg, a Turk se je tudi tako ustrašil, ko je čutil, da ga smrt voha, da se je prevrgel vznak in pomolil vse štiri od sebe. Tedaj pa je tudi meni zrasel pogum, hitro zgrabim leskovo palico, ki jo je pustil nek Kočevar prej tukaj, primem Turka za pete in si pripravim njegov mehkejši del telesa v pravo légo, namočim si še enkrat prej roke in začnem

nato mazati Turka z leskovim oljem s takšno prisrčnostjo, da bi se sam obračal, če bi mu jaz pustil. Mazal sem ga, tako mazal, kakor nekaj mene mati, če sem prinesel domu strgane hlače, če sem se spustil s sosedovimi fanti v boj. Allah il Allah klical je Turk, jaz pa, ala, zdaj pa le. In bil bi mu z leskovic pravil še dolgo povest, kdaj je bil Barigeljc v Afriki, a strla se mi je, in tudi Turk se mi je že smilil, posebno njegove hlače, ki so bile že vse razcefrane, kakor bi se celo leto po grmovju drsal. In tako sem Turka izpustil, on pa je šel kakor dim proti puščavi, tipajoč se vedno zadaj, ali se ga še pritiska Barigeljčevaleskova palica.

A pri tem bi tudi meni skoraj slaba pela, kajti Turkom prav nič ni ugajalo to temeljito prerešetavanje širokih hlač ubogega Turka; naenkrat stoji drugi Turčin pred menoj in zavihti svoj meč nad mojo precej trdo butico in mislil sem si, Barigeljc, če je tvoja glava dovolj trda, tedaj drži, če pa ne, pa umakni, in rajši sem se umaknil, zgrabil hitro kos ostale polente in jo zaglal Turčinu v odprta usta, da je padel vsled te velike gostoljubnosti na tla, kakor je bil dolg in širok. To priliko pa sem porabil tudi jaz in začel sem metati svoje pete proti morju, da sem se s stopali zadaj za ušesi šegetal. Tukaj je bila ravno pripravljena ladja, ki bi se imela peljati po frišno zalogo laških vojakov, skočil sem tedaj kakor žaba v morje in plaval do nje, kjer sem zamahnil še enkrat Afriki v slovo, potem pa se odguncal proti Evropi.

(Dalje sledi.)

Roka »Volksrata« pri imenovanju župnika za Borovlje. Naknadno smo izvedeli, da je deželna vlada v resnici imenovala č. g. Franca Holeca kot župnika v Borovljah in ostentativno in brez vsakega pravega povoda prezrla kompetenta na prvem mestu g. Dobrovca. — En krik se bo razlegal po celi deželi. Slovenski duhovščini se bo zadala rana, ki bo krvavela, hudo krvavela! — V Borovlje na meščansko šolo je prišel g. Thoman, dasiravno je deželni šolski svet izkazal za boroveljske šole v sloviti tabeli z dne 18. decembra leta 1910 69% slovenskih in 31% nemških otrok!!! Zdaj pa zmaga tudi pri nastavljenju župnika nemški »Volksrat«. — Te igre bo pač moralo biti konec! — Prevzvišeni knez in škof pač menda spozna, koliko je koroška deželna vlada vredna. Pa naj slovensko ljudstvo tudi izve, zakaj ni g. kanonik Dobrovca, ampak g. Franc Holec imenovan za župnika. Zgodilo se je to v **interesu cerkvene miru** — tako izjavljajo. — Jasno je kot beli dan, da knez in škof in ordinarijat ne more dopuščati, da bi g. Franc Holec nastopil. — Gosp. župnika Franca Holeca pa javno prosimo, naj takoj resignira! — Javne oblasti, o katerih vendar pričakujemo, da ne bodo dobrega ljudstva tirali v obup, naj storijo svojo dolžnost. Za danes zadostuj!

Razglednice »Ziljska narodna noša« je založila Slovenska kršč. socialna zveza za Koroško, kjer se tudi dobijo za 8 vin. izvod. Društva in prodajalci jih dobijo 100 kom. za 5 K ali 50 kom. za 3 K.

Bolniško podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu. Še pred nekoliko leti je bil slovenski dijak v Gradcu sam sebi prepuščen; nihče se ni brigal zanj v slučaju bolezni, nihče mu ni pomagal. Leta 1896. se je ustanovilo v Gradcu bolniško podporno društvo za slovanske visokošolce, ki je pod nadzorstvom akademičnega senata graškega vseučilišča. Po pravilih tega društva zdravijo društveni zdravniki člane brezplačno, zdravila jim pa plača društvo. V bolnišnici imajo v II. razredu za dva tedna vso oskrbo, ako morajo ostati dalj časa, plačajo samo 3 K na dan mesto 7 K. Denarne razmere ne dopuščajo, da bi moglo društvo v tem oziru vselej primerno podpirati visokošolce, zato prosimo vse one, ki jim je do zdravja in napredka slovanskega dijaka v Gradcu, da nam z denarno podporo priskočijo na pomoč. Darovi naj se pošiljajo na naslov: Kranken-Unterstützungs-Verein der slavischen Hochschüler in Graz, Universität. — Prosimo i druge časnike, da ponatisnejo ta poziv. — G. Čremošnik, t. č. blagajnik; prof. dr. M. Murko, podpredsednik.

Spodnji Dravberg. (Spoznani samomorilec.) Dne 23. jan. je tujranji vlak povozil mladega človeka, ki je bil sam šel v smrt. Tedaj se ni moglo dognati, kdo da je. Pokopali so ga v št. Janu. Zdaj se je na podlagi fotografije, ki jo je napravil g. postajenačelnik in iz obleke spoznalo, da je bil samomorilec dne 19. nov. 1888 v Dravljah, občine Tinje rojeni Miha Veračnik, tja pristojen. Bil je turovski pomočnik v Celovcu, odkoder je izginil dne 22. jan. t. l.

Velikovec. (Družbinski večer) se je zadnji pustni torek kljub skrajno slabemu vremenu prav dobro obnesel. Igra »Gospa Kordula« je splošno ugajala. Šaljivi prizor, ki sta ga vprizorila dva mladeniča, je povzročil mnogo smeha. Naravnost izboren pa je bil šaljiv govor (Cv. Stornik); in ko smo zagledali med govorom prvi vlak vzhodne železnice (Ostbahn), ni bilo smeha ne konca ne kraja. Nad vse komičen je bil prizor »Pri francoskem brivcu«. Po prireditvi so nas zabavali naši vrli tamburaši. Nemški neslani pustni list je pisal, da bo priredil »Narodni - Dum - Birt« »Michelabend«. Michelabende radi prepustimo prenapetim nemškim nacionalcem; mi pa se radi pošteno in poceni razveseljujemo.

Prevalje. Prireditel našega delavskega društva je tudi letos nudila vsem, ki so prišli na pustno nedeljo k šteklju, marsikatero veselo urico. Č. g. župnik Riepl so govorili o delavskem vprašanju; navedli so nam nekatere vzroke, ki so krivi, da se delavcu slabo godi. Ne kmet, temveč nesrečno razmerje med delodajalci in delavci je povzročilo današnjo bedo delavskega stanu. Pokazali so tudi socialne demokrate, »tako-zvane prijatelje človeštva«, kako na eni

strani vpijejo proti kmetom, na drugi strani se pa bratijo s tistimi, proti katerim bi morali biti in delati vsaj po svojih načelih. Nato so vprizorili naši fantje šaljivi igri: »Nemški ne znajo« in »Ne kliči vraga«. Da so igralci izvrstno rešili svoje vloge, je pokazalo priznanje občinstva, posebno dobro pa so se postavile gospodični Micka in Kristina Močivnik. Gotovo nikomur ni bilo žal, da je prišel; našel je gotovo dobro in pošteno zabavo.

Št. Štefan na Zili. Hranilnica in posojilnica za št. Štefan na Zili, reg. zadruga z neomejenim poročtvom je imela dne 18. svečana svoj XVII. letni občni zbor, ki se je vršil v navzočnosti lepega števila zadružnikov. Staroletni načelnik g. Boštijan Hebein je otvoril zborovanje, pozdravil došle ter je naprosil domačega župnika g. Ant. Pelucira, da naj v imenu odbora poroča o delovanju v preteklem letu. Iz župnikovega poročila smo slišali sledeče podatke: Hranilnica je imela lani 553.079 K 15 vin. prometa. Nanovo se je vložilo 132.804 K 76 vin., vzdignili so ljudje 111.909 K 44 vin.; nanovo je zadruga posodila 28.240 K; dolžniki so vrnili 14.580 kron; čistega dobička je bilo 2.994 K 66 vin., kateri se po sklepu občnega zbora pridene ves rezervnemu fondu, ki znaša začetkom leta: 24.609 K 50 vin. Dolžniki dolžujejo zadruzi 163.058 K; vloge pa znašajo s kapitaliziranimi obrestmi skupaj 535.280 K 40 vin. Iz navedenih števil se vidi, da hranilnica v št. Štefanu na Zili — hvala Bogu — napreduje očitno vsako leto. Prebralo se je tudi poročilo »Zadružne zveze v Ljubljani« o izvršeni obiligratorični reviziji, kakor tudi poročilo o izvršeni superreviziji, ki jo je napravil velesp. gospod ljubljanski revizor Kramarčič 25. in 26. novembra lanskega leta, kateri v svojem poročilu na »Zadružno zvezo v Ljubljani« konstatira, da Hranilnica in posojilnica v št. Štefanu na Zili v svojem poslovanju deluje naravnost vzorno in zavoljo svojega obsežnega delovanja spada med prve posojilnice na Koroškem. Z veseljem in zadovoljstvom so poslušali zadružniki zanimive številke, gledali morje rdečih števil v prilogah računskega zaključka in bilance in ko je končal poročevalec z besedami: Zadruga, kakor vidite iz dvojne revizije, stoji na poštenih, trdnih nogah ter ima že tudi skoraj 25.000 kron lastnega denarja — je občni zbor poročilo soglasno odobril. Nato se je stari odbor nanovo izvolil in istemu tudi zaupanje in zahvala izrekla. Pač želja je bila vseh, da bi tudi v prihodnjič zadruga z božjo pomočjo napredovala v blagor slovenskega vernega ljudstva!!

Glinje (Političen shod.) Dne 11. t. m. se je vršil pri Cingelcu na Trati dobro obiskan shod, ki ga je sklicalo naše katol. pol. in gosp. društvo za Slovence. Zapazili smo pa tudi obiskovalce iz Borovelj, Podgore, Kožentavre in Struge in celo iz daljnega Slov. Plajberga je prihitel vrli župan V. Lansegger. G. poslanec Grafenauer nam je poročal o svojem delovanju in o delovanju jugoslovanskega kluba v državnem zboru, zlasti pa o draginji in o njenih vzrokih in o starostnem zavarovanju. Govor g. poslanca je vse vidno zadovoljil, kar je pričalo pritrjevanje med govorom in živahno ploskanje, ko je končal. K sklepu je gospod Urek iz Borovelj vprašal g. poslanca v zadevi kroja ondotnega Sokola, kar je gospod poslanec pojasnil. Glede suše je omenil, da od ministrstva dovoljeni denar še ni prišel, a da je vse potrebno ukrenil, da se denar čimprej izplača. G. Turk je povdarjal, da naj g. poslanec ne izpusti izpred oči pašnih zadev, češ, da bodo kmetje poleti mogli pasti, da se bo saj nekoliko manj čutila suša. G. poslancu se je izrekla iskrena zahvala za dosedanje delovanje in soglasna zaupnica.

Šmarjeta nad Pliberkom. (Dvojna mera.) Naša Avstrija ima postavbo, katera pravi, da imamo vsi državljani enake pravice in enake dolžnosti. Da imamo dolžnosti do države kakor vsi drugi, dobro občutimo, kajti plačevati moramo državi vojake in izpolniti, kar nam ukažejo državne oblasti, ali pravic pa le nimamo tistih, katere nam po postavi grede. Zdi se nam, da imajo in uživajo pravice in dobrote države le Nemci, Slovenci pa moramo pustiti, da nam teptajo v blato ne samo po postavi, temveč po božji in človeški naravi zajamčene pravice. To se

vidi pri naši šoli. Imamo na Šmarjeti šolo, ki je utrakvistična šola, to je taka šola, ki je pravzaprav protipostavna. Saj nam je znano, da je najvišje sodišče na Dunaju razsodilo že v več slučajih, kakor za št. Daniel, Strojno in Vogrče, da so te šole, ki so tudi take ko naša, protizakonite, in če so te, potem je tudi naša. Zato proč s takšno šolo! Mi hočemo šolo, v kateri se bo poučevalo v slovenskem učnem jeziku, kajti le tako se bodo mogli otroci kaj naučiti; hočemo pa tudi, da se poučuje nemščina, pa ta mora biti neobvezen učni predmet, ne pa jezik, v katerem se poučuje, ker to je nemogoče, da bi se poučevalo v tujem jeziku, katerega se je treba šele prej naučiti, kakor kaj drugega. Le Nemce se more v nemškem jeziku poučevati, Slovence pa ne, ker ga ne znajo že od doma. Hočemo pa tudi, da bo poučeval naše otroke učitelj, ki zna slovensko, ki ima izpite iz slovenskega jezika. Naš učitelj pa nima nobenega izpita za slovenski jezik. Lepa stvar je ta! Deželni šolski svet, gospod Benda, Socher itd., ali mislite, da je za nas vse dobro? Poglejte malo okoli sebe! Ali sme človek biti sodnik, zdravnik, duhovnik itd., če nima za to predpisanih izpitov, ali ni postave pri nas, po kateri se kaznuje vsak, ki izvršuje kako delo, za katero mora imeti sposobnost in izpit, ki ga pa nima. Ali res mislite, gospodje, ki ste v prvi vrsti poklicani, da spoštujete postave, da smete pri nas vse postave v blato teptati? Mi hočemo in zahtevamo, da se bo v naši šoli poučevalo v slovenskem jeziku in tudi nemški jezik naj se poučuje za tiste, ki bodo hoteli; hočemo pa tudi, da bo naše otroke poučeval učitelj, ki bo znal dobro slovensko, ki bo imel izpit za pouk v slovenskem jeziku; kratko, mi hočemo imeti vse pravice, ki jih imajo Nemci ali pa Lahi. Saj moramo zato izpolnovati tudi vse dolžnosti, ki jih imamo kot državljani.

Libuče. (Nemčurski učitelj in živinorejski tečaj.) Živinorejski tečaj v Libučah se je obnesel v popolno povolnost vseh obiskovalcev tečaja. Tečaj je trajal dva dneva; vsi predavatelji so nam podali v dobrih poljudnih predavanjih dokaj novih misli in izvrstnih nasvetov, ki bodo, ako se udeležijo, prav veliko koristili našemu gospodarstvu. — Nerazumljivo pa nam je, da je nek nemškutarski učitelj, ki se štuli, da nosi najnaprednejši napredek na svojem vratu in ki je imel čast posetiti s svojo navzočnostjo tečaj, pokazal svojo patentirano »bildungo« z mrmranjem in neumnimi dovtipi med izvrstnim predavanjem gosp. Poljanca, in se obnašal kakor se ravno more le nemčurski ljudskošolski učitelj obnašati. Ta človek, ki je prinesel svoje pijane možgane menda iz Kranjske, bi boljši vtis napravil, ako bi popolnoma mirno sedel in nekoliko bolje hladil svojo neugašeno žejo, ali pa sedel mirno doma v rožici v kaki gostilni in tam podajal svoje zakotne modrosti. Če je tudi v šoli tako moder in natovorjen, potem moremo le častiti napredku šolske vzgoje in se veseliti, da nam slavni deželni šolski svet daje take učitelje. Slovenci, vzdramite se in zahtevajte povsod slovenske učitelje, ki bodo poučevali vaše otroke, kakor zapoveduje postava, v ljubezni do slovenskega naroda.

Šmarjeta pri Velikovcu. Sladki čas »vezel« je minul. Pri nas letos ni storil hudega. Samo dva para je spravi v zakonski jarem, tako Ožbeja Schneiderja z Uršo Dreier in Jožefa Lužnik s Cecilijo Šuler. Pravijo, da je po drugod huje rogovilil, tako n. pr. v Hodišah, kjer je g. administrator menda že mislil prositi za podaljšanje predpusta, da bi ložje mogel ustreči vsem oglašnim. Tudi mu je primanjkovalo papirja za oklice. No, o pravem času se je še zaklenilo. Naj se pa tudi še meni, ki me vse vkup to nič ne briga! — Gospod urednik, al' Vam či húde, de niste fajmošter na dežel? Ak je tol takle ob pustu na dežel! V meste pa — pust cev let.

Vogrče. Vogrjani imamo, kakor malo-kje, lepo ravno obširno polje, ki je še dovolj pridno obdelujemo, pravega uspeha pa le ni, ker manjka gnoja. — Naši hlevi so dovolj obširni, v večini obokani, toda tam, kjer zahteva zemljišče deset glav živine, stoji en par, kvečemu dva para repov. Ali bi ne bilo umestno zasejati nekoliko več njiv z deteljo in travo, da si pomnožimo število živine? Zakaj s tem pridobimo gnoja! — Voda, še

celo zlata voda nam izvira v brezštevilih vrelcih, tudi zasebnih, seveda slabih, vodovodov se ne manjka; pri vsem pa je težko dobiti prostor, kjer bi se v naglici, recimo za časa požara, dobilo par mešter (škafov) poštene vode, torej tudi napajalnikov in prostorov za pranje ni. Ali bi ne bilo umestno misliti na skupni vodovod, ki bi lahko tudi za silo proti požaru sam deloval, in bi nas po prispevku državne in deželne podpore zelo malo stal. — V obsegu naše vasi imamo svojo župnijo, cerkev in župnišče, po sedemnajstletnem moledovanju tudi zdaj svojega župnika; toda cerkvi teče starost blizu štiri in pol stolet, postala je pretesna, župnišče enako staro zahteva temeljito popravilo, župnik pa v svoji, edino rabljivi sobici premišlja, kje naj bi z delom pričel, kako v svojem duhovskem delokrogu sedemnajstletni plevel izruval; vse to pa v dvomu, če bo imel pri svojih podložnih dovolj opore. — Tudi »izobraževalno društvo« obstoji že nekaj let pri nas. To društvo je nam, enako kakor voda ribi, potrebno; koliko pa nas je, da bi se za društvo oziroma namen društva resno brigali? Res da je nekaj zelo pridnih fantov in deklet, ki so pri prireditvah gledaliških iger kakor tudi v petju zelo vztrajni, v čitanju knjig marljivi, koliko je pa za vsako izobrazbo sposobnih talentov, ki se za društvo v svojo škodo ne marajo zavzemati! — Nekaj zelo običajnega pa že par let v Vogrčah ni bilo, namreč plesa. To je znamenje, da se je naši mladini ples, po katerem pride le pogostni prazen žep, glavobol, trudne noge, razpor, prepri, tepež, pot do kazenskih sodišč in zapor, že zadostno pristudil. Tako je prav, tako naj tudi ostane!

Suha (Rdeči petelin) se je prikazal dne 14. t. m. ob 7. uri zvečer na gospodarskem poslopu graščaku in veleposestniku pl. g. Opolzer ter je bliskoma vpepelil celo veliko zalogo sena in slame. Vsi gospodarski stroji so vsled pomanjkanja vode uničeni. Domača brizgalnica, stoječa na visli, je s poljedelskim orodjem najprva pogorela. Ljudstva se je navrelo od vseh strani, a niso mogli gasiti, ker vode tukaj primanjkuje. Živina je bila vsa rešena in morala celo usodno noč prebiti na vrtu v snegu; pet konjev so spravili k sosedom v hleve, kateri so napolnjeni z lastno živino, da od gorečega hleva niso mogli 35 goved za prvi hip sprejeti. — Nepopisen strah se je polastil sosedov, ker nevarnost je bila, da zgori cela vas s cerkvijo vred; sreča v nesreči je bila, da ni bilo posebno hudega vetra, ker iskre so švigale kakor utrinki zvezd, in smreke graščakovega gozda so bile videti kakor bi se bile prikazale na njih velikanske kresnice. Kako je tak ogenj nastal, se marsikaj ugiba, kaj gotovega se pa ne vé. Zavarovan je bil ta hlev za samo 10 tisoč kron in mrva za pet tisoč kron; preračunjena škoda znaša pa 44 tisoč kron. Prizadetemu gosp. graščaku in njegovi gospé naše globoko sočutje!

Šmarjeta pri Velikovu. Lansko leto je šmarješki g. župnik rajal doma, ker je imel imenitne »ohceti«, letos je šel pa v Celovec »na bal«, ker doma »či'ej«. Tako so si izmislili nekateri pustjaki, medtem ko je upal župnik, da bo prignal iz tombole krščansko-socialne zveze živo svinjo domov. Dobra bi bila, sevé, pa kaj, kadar ni sreče. Še rep je ušel v drugi žep. Naj gre!

Libuče. (Naše šole.) V libuški občini imamo tri šole in sicer dve enorazredni v Šmarjeti in v Tunelu, eno dvorazredno v Zgornjih Libučah. Vse tri so utrakvistične ali dvojezične. Takih šol se je nahajalo v Avstriji svoje čase veliko število, toda krčilo se je vedno bolj, in sedaj imamo samo še na Koroškem, ki je najbolj »deutschfortschrittlich« dežela, še celo vrsto takih klavnic za slovenske otroke. Po celi Avstriji so odpravili to pošast, le na Koroškem je nočejo, ker je za nemške naprednjake najbolj primerno sredstvo za pounmnevanje slovenske mladine. Tudi na Koroškem so že spoznali po nekaterih krajih starši, v kakšne mesnice so pošiljali svoje otroke in so zahtevali in dosegli na najvišjih mestih svoje pravice, da se namreč šole uravnajo tako, da bodo odgovarjale človeški pameti. Dolgo pa že čakamo, da se vzdrami tudi libuška občina in zahteva po vzoru št. danijelske, da se vse tri šole v njeni občini preustrojijo tako, da se bo poučevalo v slovenskem jeziku. Nemščina naj

ostane prost učni predmet. V šolah se je treba učiti tudi drugega, ne samo nemščine, kakor se dela sedaj. Samo nemščine se še ni nihče do siteda najedel. Poglejmo na Kranjsko ali Čehe, Poljake, Ogce, Lahe itd., vsi ti nikjer nimajo takih šol, pa živijo ravno tako, časih celo bolje, ko Nemci sami. Posebno Čehi naj so nam vzgled! Oni so tudi najbolj narodni in zavedni, pa vendar nimajo ne ene take šole, kakor Slovenci na Koroškem. Torej Slovenci libuške občine, vzdramimo se vendar!

Črna. (Rdeči nauk: vera je zasebna stvar.) Če rdeči apostoli iz Trbovelj mislijo naše več ali manj še dobro delavstvo farbat, da niso nasprotniki vere in da jim je vera čisto privatna stvar, naj vendar ne bodo tako neumni, da že sedaj razširjajo po Črni spise kot je L. Wahrmondova brošura: »Katoliško svetovno naziranje in svobodna znanost«. Le pomislite, če bode bral kak pošten delavec to knjižico, bi še znal vaši organizaciji hrbet pokazati. Potem pa, če zgubite bolj brihtne pristaše, vam ostane le še vaš »čedra klub«, ki pa ne rabi zborovanj, ampak le vsako prvo nedeljo v mesecu »en bal«, da se bolj prežene draginja. Ljudje se že sploh povprašujejo, kako je mogoče, da tukaj ne poseže vmes oblast, ki na drugih krajih že prepoveduje igre zaradi draginje. Prepričanje vseh dobromislečih v Črni je: Bal na vsako prvo nedeljo v mesecu, je le na korist dotičnemu izvoljenemu gostilničarju in je najboljši lim za »socije«. Ko bi bili sociji količkaj pošteni v svojem delu, bi morali svojim pristašem reči: Pustimo sedaj, ko je vse tako drago, mesečne bale, da ostane kaj za živež, pa tega nočejo, kajti potem gre vse narazen. Draginja bo le rešil konzum!

Št. Danijel in Vogrče nam bodita vzgled! Posnemajmo pa tudi brate Čehel! Ako se bomo v ljudskih šolah izobraževali na podlagi maternega jezika, kakor se to godi pri vseh narodih, ako bomo imeli učitelje, ki nas bodo vzgajali v ljubezni do naroda, h kateremu pripadamo — kakor prav jasno zahteva državni ljudskošolski zakon — potem se začnejo za nas boljši, srečnejši časi. Lažje se bomo poučili v vsem, kar nam je potrebno za življenje, izginili bodo hujskači nemčurji, pri nobenih volitvah ne bo več narodnih preprirov in imeli bomo priložnost, obrniti svoje moči drugam in v miru z združenimi močmi bomo dosegli večje blagostanje in mirnejše bivanje v naši domovini. Zato na noge, občani, zahtevajmo šole s slovenskim učnim jezikom in storimo enkrat konec svetovnoznani pedagogiki modrijanov koroškega deželnega šolskega sveta!

Dobrlavas. (Bali, občinstvo in občina.) Pero mi sili v roko, da napišem par besed, da izprevidi slovensko ljudstvo in da se sploh javnosti pokaže, s kakšnimi nameni da se pri nas kar zaporedoma v vsaki samotni vasi, vsaki stranski gostilni prirejajo takozvani »bali«. Akoravno je pustni čas, čas veselja, mora vendar vsak trezno misleč človek grajati delo gostilničarjev, ki po večini na komando nemškonalnih poveljnikov napravljajo različne »bale«, kojih glavni namen je, ljudstvo pokvariti in da obenem težko prisluženi denar zapravljajo. Marsikateri hlapec ali delavec je celo leto varčeval z denarjem, ki bi ga rabil za svojo družino, da bi jo preskrbel s potrebnim živežem in drugim. Žalibog pa pridejo te nenasitljive pijavke in jim izpulijo zadnji vinar iz njih žepa. Radi tega pa nastaja vedno več ubožcev, ki pridejo na občino. Posebno bi pri tem naši občini polagali na srce, da bi kolikor mogoče preprečila pretečo nevarnost in nesrečo in naj bi si dohodkov poiskala kje drugod in ne ravno pri licencah različnih »balov«. Dragi bralec, ko vidiš, kako pogubno in nesrečno je veselje, ki ti ga usiljujejo naši nasprotniki, z namenom, da bi skrčili število prijateljev in pristašev slovenske organizacije, obrni jim hrbet in pogumno stopi v naše vrste, v katoliško slovensko izobraževalno društvo, ki nam daje mnogo poštenega in koristnega razveseljevanja.

Lovanke. (Razno.) Dragi »Mirovi« bralec, sprejmite tudi iz naše vasi par skromnih novic. Imamo malo cerkvico, posvečeno sv. Janezu in Pavlu, z dvema stranskima oltarjema, ki sta posvečena sv. Barbari in sv. Alešu; na zidu za velikim ol-

tarjem imamo krasno naslikano podobo sv. Janeza in Pavla, ki jo je naslikal še protestant Kolb. Nad prižnico se vidi imenitna starodavna slika sv. Aleša. Cerkev je že stara 223 let, zato je pa že precej zlezla v zemljo, da vodi vhod navzdol. V stolpu v siteda dva lična stara zvonova, eden je star 90 let in drugi 140 let. Vsak zvon ima štiri lepe slike. Velikega je vtil Vincenc Goldner, drugega pa Matija Kreuz, zvonarja v Celovcu. Hudobni jeziki pravijo, da smo Lovančani skutjaki. Mislimo, da nas s tem imenom ne bode nihče več zbadal, ker od predlanskega leta sem že prodajamo vse mleko v tovarno v Doberlovas, ker je to boljše kakor skuto tlačiti.

Dobrlavas. (Smrt.) V noči dne 1. t. m. je zmrznil škocijanski hlapec Miha Poltnik. Vzrok žganjepitje. Koliko človeških žrtev ima ta strup na svoji kosmati vesti! Kdaj bo prišel oni čas, da bo ljudstvo spregledalo njegove strašne posledice? Koliko gorja, koliko bede je že povzročil, koliko kmetij uničil, koliko prepira in razprtij v družinah napravil, koliko pobojev in umorov, kratko rečeno žganje, sploh alkohol je izvir vsega zla. V nedeljo, dne 4. t. m., smo pokopali šacovega hlapca v Dobrlivasi Valentina Valenti. Bil je priden in zvest hlapec, služil je nad dvajset let pri enem gospodarju in je bil zato pred par leti pohvaljen in odlikovan od koroške kmetijske družbe s srebrno kolajno. Kako je bil priljubljen, pokazal je njegov pogreb, katerega se je udeležilo veliko ljudstva. Zadnjo nedeljo popoldne pa je bil ob velikanski udeležbi faranov pokopan Anton Pekec p. d. Gražar v Goselnovasi. Bil je dober gospodar in krščanski naroden mož. Bodí gospod vsem trem mil sodnik!

Sv. Križ nad Črnečami. Postni shodi.) Kakor običajno, bodo postne petke shodi pri Sv. Križu. Vsak petek je več sv. maš, križev pot, ob 10. uri pridiga, slovesno opravilo. Pridiguje se letos o skrivnostih žalostnega rožnega venca po gg.: mil. gosp. prošt Isop; župniki: Mojžišek, Sigl, Lom, Rozman, Jurko. Pobožni romarja iz Koroške in Štajerske — prijazno povabljeni!

Podljubelj. (Predpustna veselica.) Naš delavski dom že dolgo ni gledal toliko občinstva, kakor minolo nedeljo, ko se je predstavljala igra »Padar«. Motiv je povzet iz življenja priprostega ljudstva, ki je nekda imelo veliko zaupanje do takozvanih »padarjev« ter iskalo pri njih zdravniške pomoči. Naš »padar« je znal zdraviti tudi »srčne bolezni«. Srečo je imel celo pri zdravljenju prazne vere v čarovnice; samo kmet »Žlebnjak« je ostal trdovraten ter nam h koncu naznanil, da le še ostane pri svoji stari veri v čarovnice. Hvala igralcem za zopetni izborni nastop, kakor tudi pevcem in boroveljskim tamburašem, ki so nas po končani igri še dolgo kratkočasili!

Črešnje pri Vrbi. Zborovanje, ki ga je priredilo izobraževalno društvo na Kostanjah na pustno nedeljo, se je proti vsemu pričakovanju sijajno obneslo. Isto društvo je zborovalo tudi že 7. januarja t. l. v naši vasi pri Kobanu; govorila sta domači župnik o kartelih in trustih, č. g. administrator Zel iz Dvora pa nas je vzpodbujal k združevanju v društvih, v katerih naj se potem skupno trudi posebno kmetijski stan, da si izboljša svoj položaj. Da je to zborovanje poslušalce zanimalo, pokazala je zadnja nedelja, ko je nas povabil odbor izobraževalnega društva zopet v našo vas; kajti ne da bi prišli semkaj samo navadni poslušalci, pozdraviti smo imeli čast goste poslušalce iz vzhodne in južne okolice. In ko si jih vprašal po zborovanju, kako so zadovoljni, slišal si splošno pohvalo. Zakaj tudi ne? Saj smo imeli med seboj kot gospodnika g. dr. Rožiča, predsednika krš.-soc. zveze, ki je s svojim govorom pokazal, da ima kot sin iz slovenske kmetijske hiše srce za kmetijski stan, kojega zgodovino nam je v kratkih potezah naslikal; poslušalci, ki so s skrajno pazljivostjo sledili izbornemu g. ljudskemu gospodniku, so se lahko prepričali, da bode ostal kmetijski stan, ki je bil podlaga dobro urejenim državam že v časih pred Kristusom, podlaga sreče tudi sedanjim državam. Naslikal nam je g. gospodnik tudi rane, na katerih boleha kmetijski stan v današnjih dneh; treba je zdravnika, in v to je poklicana v prvi vrsti državna uprava, če hoče ohraniti si podlago dobro urejenega držav-

nega življenja. Gorje državi, če se bo dala oslepiti od kapitalističnih slojev in pri tem pozabila na kmeta trpina! Treba pa je tudi poseči po samopomoči, ki obstaja v združbi; s pozivom, naj se kmetje začnejo za isto bolj zanimati, je zaključil gospod govornik svoje predavanje, ki mu je sledilo odobravanje celo od poslušalcev, ki niso našega političnega naziranja. G. dr. Rožiču kličemo: Na svidenje! — Ker je bila pustna nedelja, se je poskrbelo tudi za zabavo, in sicer so Hovčani izvrstno uprizorili burko »Trije ptički«, v odmorih pa sta nas kratkočasila pevska zbor iz Jezerc in iz Lógevasi, katerim naj bode tem potom izrečena pristrčna zahvala za njihov trud. Dasiravno so bili zbrani ljudje iz raznih krajev naše okolice, vendar je vladal naravnost vzoren red brez vsakega prepira in vsakega motenja; s tem se je pa tudi pokazalo, kje doma prava izobrazba.

Podgrad pri Medgorjah. (Pogreb.) Dne 5. t. m. popoldne je tu umrl na jetiki Blaž Šubernik, p. d. Nogradnik, cerkovnik (od leta 1894., torej 17 let), občinski sel (skoraj 7 let), oženjen, oče štirih še ne oskrbljenih otrok, star šele komaj 37 let. Pokopan je bil dne 7. t. m. Domači č. g. dušni pastir so imeli na grobu ganljivo nagrobno. Naj počiva v miru!

Kazaze pri Dobrlivasi. (Zadnji veliki sneg) je tudi pri nas skoraj zahteval med šolsko mladino dve žrtvi. Ko so šli v soboto po Svečnici učenci v gosto padajočem snegu domov, sta zašla dva šolarja — brata Viktor in Franc Košutnik — s pota in zašla v globoki sneg, kjer so jima začele že pešati moči in bi gotovo obtičala v snegu in tam zmrznila, ako bi ne bili čuli ljudje v bližnji vasi njiu klice na pomoč in ju ne bi rešili iz snega. Mlajši med njima je že skoraj obnemogel. In kaj je vzrok tej nezgodi? Pogum mladih junakov! Kajti g. učitelj in drugi so ju še svarili, naj ne gresta domov in jima prigovarjali, naj bi ostala čez noč v vasi, a zaupala sta preveč v svoje moči in zato bi se bila kmalu ponesrečila. Ne ceni svojih moči čez mero in ne podajaj se v nevarnost, da v nji ne pogineš! — Fanta sta zdaj zopet zdrava.

Tolstivrh—Guštanj. Naša živinorejska zadruga, katera se je šele pred kratkim ustanovila, že prav pridno deluje. Letošnjo zimo je že priredila več podučnih predavanj in gospodarskih zborovanj, katerih se tukajšnji kmetje prav pridno udeležujejo. Vsa znamenja kažejo, da se bodo tukajšnji kmetje zdravili ter začeli prav krepko delovati za povzdigo kmečkega stanu in zboljšanje sedanjega slabega položaja. V prvi vrsti je treba še več zanimanja in razumevanja za tako kmečko organizacijo, kakor je živinorejska zadruga, ker je izobrazba za kmeta dandanes ravnotako potrebna, kakor za druge stanove. Sedanji zimski čas je za take stvari najbolj ugoden, zato živinorejska zadruga za Tolstivrh in okolico priredi v ponedeljek in torek, dne 26. in 27. februarja, kmetijski tečaj v gostilni Tolstovrške slatine v Tolstemvrhu pri g. Andr. Osetu, na katerega pridejo govoriti in predavati najboljši slovenski kmečki govorniki iz Velikovca, Celovca in Ljubljane. Začetek v ponedeljek ob 8. uri zjutraj. Kmetje, pridite vsi, da slišite veliko podučljivega in koristnega. — Odbor.

Sveinavas. (Unterholtungsobent.) Pri Ko-schützu (Schütz radi ustreljenih »kozlov«) bi imela biti v soboto pred pustno nedeljo veselica. Mene je vleklo tja, ker je bil na tiskanem sporedu »zaherlin« in sem bil radoveden, kako in koga bodo z njim streljali. Tam šele sem izvedel, da je bila veselica namenjena samo »für die bösrn«, ki so dobili vabila štiri dni prej, med tem ko so nas šele tedaj vabili, ki so izpregledali, da z učitelji in učiteljskimi frajlicami ne morejo zasesti miz. In res, »die bösrn« so gledali tako čudno postrani na nas, mi smo pa gledali spoštljivo nanje. Tako nam je minul dolgčas. Posebno jaz si nisem upal izpustiti kljube pri durih, ker sem mislil, zdaj pa zdaj bo začelo pokati in »die bösrn« nas bodo s tistim hudobnim zaherlinom skozi vrata spodili. Nekdo mi je zašepetal na uho: To je napovedana Pepčkova »nova

politika«. Drugi pa, ki znajo bolj nemški, so rekli, da se ne gre za nečedni zaherlin, ampak »di Zacherlan« se imenuje nemško pevsko društvo v naši vasi, ki ga vodi nadali podučitelj Lučovnik iz Št. Janža. In na sporedu je nova koračnica tega društva, ki se glasi tudi »di Zacherlan«. No, nastop naših zaherlinov se je prav klaverno obnesel, tako da je bil ta Unterholtungsobent pravi Unterholtungsauweh. Kako bo prihodnjič, bom že še poročal. Besede njihove koračnice pa se menda glasijo:

Di Zacherlan, dö,
Geh, Pepček, geh, geh!
Tvoja nova politika
Bodi kramp pa motika.

Imate bolečine? Revmatične, protinske, v zobeh, glavobol? Ali ste se po prepihu ali drugače prehladili? Poizkusite vendar bolečine utehajoči, zdravilni in krepčajoči Fellerjev fluid z znamko »Elza-fluid«. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvanajstotica za poizkušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Politične vesti.

† Zunanji minister grof Aehrenthal.

Neverjetna se je zdela vest o obolevosti ministra zunanjih zadev grofa Aehrenthala in so jo nekateri smatrali le kot izmišljeno vest, ki naj bi pomagala na lep način spraviti grofa Aehrenthala s političnega pozorišča in bi se tako poravnala nasprotstva vsled odstopa bivšega šefa avstrijskega generalnega štaba Konrada pl. Hötzendorfa. In vendar se je izkazala vest o ministrovi boleznini kot resnična. Grof Aehrenthal je obolel prav resno in podlegel bolezni 17. svečana proti desetim ponoči. Morda so pospešili njegovo prezgodnjo smrt zadnji konflikti grofa Aehrenthala v zadevi odstopa pl. Hötzendorfa. Saj je podal cesarju svojo demisijo, ki je pa Njega Veličanstvo ni sprejelo prej nego šele tik pred ministrovo smrtjo, ko na kako ozdravljenje ministra ni bilo misliti. O diplomatski spretnosti in uspehih grofa Aehrenthala pišejo povodom njegove smrti celo slovenski listi, več nego je res in je treba. Res je, da je bil grof Aehrenthal dober diplomat, da so se po njegovem vplivu razmere med Avstrijo in Rusijo zboljšale in so postali odnosi med Avstrijo in Rumunijo prirčni; ravnotako je pa tudi res, da je bil grof Aehrenthal v jugoslovanski politiki ravnotako nesrečen in je imel za važnost Jugoslovancev v avstrijski politiki ravnotako malo zmisla, kakor njegovi predniki. Morda je imel kakke boljše načrte z ozirom na Jugoslovane kakor njegovi predniki, toda v zunanji politiki grofa Aehrenthala o tem ni bilo nič opaziti. V Avstriji je tok notranje politike zelo odvisen od zunanje politike, ki na notranje razmere celo bolj vpliva kakor je prav, toda o kakem vplivu grofa Aehrenthala na notranjo politiko v prilog Jugoslovancev nikdar ni bilo niti najmanj opaziti! To je treba pibiti! Res je Aehrenthal izvedel priklapljenje Bosne in Hercegovine leta 1908., toda drugo vprašanje je, kako je ta načrt izvedel! V tedanjih razmerah bi bil izvedel to tudi vsak drug minister, in nikakor ni treba misliti, da je bil ta čin zgolj kaka osebná zasluga zunanjega ministra! Grof Aehrenthal je za Bosno, ki je bila vsled berlinske pogodbe avstroogrška posest, ki ni bila izključno mohamedansko ozemlje in v kateri je Avstro-Ogrska opravila tridesetletno kulturno delo, žrtvoval pravice monarhije v Sandžak—Novembazarju. Avstro-Ogrsko je pustil plačati v turško državno blagajno 55 milijonov, žrtvoval je pogodbene pravice države v črnogorskih vodah, pustil je kot nadaljno »odškodnino« vreči iz Levante celo vrsto avstrijskih poštnih uradov, trpeti je moral cele mesece dolg bojkot in velike stroške za vojne priprave, in vse to bi državi še ne bilo ohranilo od strani Italije miru, če bi ne bil nastal potres v Mesini. V tisti politiki, katera pomeni življenjski interes Slovencev,

se z ozirom na znani rek »de mortuis nil nisi bene« sme marsikaj zamolčati, a hvalliti, kar je graje vredno, se nikdar ne sme!

Naslednik grofa Aehrenthala je grof Leopold Berchtold, ogrski magnat in bivši poslanik na Ruskem, baže dober poznavatelj ruskih razmer.

Laško - turška vojna.

Bojni položaj v Tripolitani se ni nič izpremenil. Iz Benghazija poročajo, da je 17. t. m. bataljon 4. pešpolka, ki je manevriral v varstvu laških topov, napadlo 200 Arabcev. Lahki so napad odbili. Arabci sploh Lahe ne prestopajo in zelo spretno napadajo v manjših oddelkih in jim ne dajo miru. Lahki prav nič ne prodirajo, ampak se samo branijo.

Demonstracije Hrvatov.

V Pragi so priredili tamošnji hrvatski visokošolci vsled postopanja hrvatske vlade demonstracijo, ki se je udeležila velika množica ljudstva. Pred muzejem je dijaštvo zažgalo mažarsko zastavo. Prišlo je do spopada s policijo, ki je več dijakov aretirala. Tudi v Sarajevu v Bosni so Hrvati napravili demonstracije proti Ogrski. Ko je policija hotela demonstrante razkropiti, so se spopadli. Prišlo je več strelav proti policajem, ki so jih obmetavali s kamenjem. Policija je potegnila sablje. Neki stražnik je bil s kamnom hudo ranjen, en dijak pa ustreljen iz revolverja. Aretiranih je mnogo oseb.

Deželni zbor koroški.

bo zaključen najbrž šele prihodnji teden v sredo ali četrtek.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijnomlečnato milo od tvrdke Bergmann & Co. v Dečinu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Deželni zbor koroški.

22. seja dne 14. februarja.

Zimska kmetijska šola.

Med drugim sklence deželni zbor, da po končanem sedanjem tečaju razpusti zimsko kmetijsko šolo v Brežah, kupi za Spodnje Koroško posestvo za kmetijsko šolo in šolo v Velikovcu premesti tja in tam kakor tudi v Litzlhofu priredi kurze za kmečka dekleta (seveda za slovenska dekleta v nerazumljivi blaženi nemščini) in za Spodnje Koroško nastavi sposobnega potovalnega učitelja (da bo hujskal kakor Schumy).

Zavarovalnica za konje.

Deželni zbor je sklenil ustanoviti zavarovalnico za konje in je v ta namen dovolil 5000 kron.

Debatà o orožništvu.

Poslanec Grafenauer utemeljuje svoj predlog, da se agende prenešenega delokroga izročijo c. kr. orožništvu. Govornik želi, da se vsaj en del odvzame preveč obremenjenim občinam. Deželni odbor naj stori tozadevne korake pri deželni vladi. Nekatera dela prenešenega delokroga itak spadajo v delokrog orožništva, orožniki pa imajo v nekaterih krajih po Koroškem časa dovolj za to, odvzame se jim pa naj zato nepotrebno delo. Tako so n. pr. nekateri orožniški nadzorniki celo odredili, da se morajo orožniki po vojašnicah vaditi puškinih prijemov, kar orožniki vsled dolgoletne vojaške službe mogoče boljše razumejo kakor nadzorniki.

Baron Franc pl. Aichelburg se je jezil nad poslancem Eichom, da je podpisal predlog poslanca Grafenauerja. Predlog odkažejo pravnemu odseku.

23. seja dne 15. februarja.

Uprava hudournikov v Kanalski dolini.

Deželni odbor predloži zakonski načrt za uravnavo hudournikov v Kanalski dolini, ki je proračunjena na 820.000 K. Dežela prispeva s 30 %, država s 70 %. Med deželne prispevke se prišteva prispevek interesentov z 11 % in občin Trbiž, Žabnice, Ukve, Naborjet, Lipljivas in Pontabelj s 4%. Predlog je bil odkazan stavbnemu odseku.

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nimamo več bolečin in tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko »Elza-kroglice«. Po izkušnji Vam svetujemo, da jih poskusite; one odpravijo zapečenost in pospešujejo prebavo. 6 škatel franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Cesta iz Vovber na Djekše.

Občinsko cesto iz Vovber na Djekše uvrsti deželni zbor v kategorijo provizorično subvencioniranih občinskih cest. Deželni odboru je naročil stopiti v zvezo z deželno komisijo za agrarične operacije, da se pot iz Vovber v Knežo trasira in popravi kot planinska pot za živino.

Za planinski muzej v Celovcu se dovoli vsakoletni prispevek v znesku 100 K.

Zgradba doma za slepce.

Deželni zbor odobri poročilo in predlog deželnega odbora glede zgradbe doma za slepce. Društvu za oskrbovanje slepcev se dovoli letno podpora v znesku 2000 K.

Zoper meščanske šole.

Finančni odsek je stavil sledeči predlog:

1. Deželni zbor ne odobri naprave dveh paralelnih razredov na deški meščanski in dveh paralelnih razredov na dekliški meščanski šoli v Celovcu in treh paralelnih razredov na deški meščanski šoli v Beljaku. 2. Začenši s šolskim letom 1912/1913 naj se število razredov na meščanskih šolah v Celovcu in Beljaku zniža na število pred šolskim letom 1908/1909. 3. Višji letniki meščanskih dekliških in dekliških šol naj se v Trgu, Borovljah, Velikovcu in Volšpergu združijo v po en razred. Poročevalec dr. Steinwender pravi: Meščanske šole so vsled paralelke postale slabše, ker je bil sprejet različen material. Zdi se, da je bila za paralelke odločilna potreba preskrbovanja učiteljev in naziranje, da je šola za učitelje in ne za ljudstvo. V Beljaku baje otroci iz meščanskih šol ne morajo stopiti v nobeno obrt. Zato bi pravzaprav morali meščanske šole sploh odpraviti! Višji letniki so v Borovljah in Velikovcu tako slabo obiskani, da bi jih lahko odpravili. Stanejo te šole zelo veliko, uspehov pa ni nobenih. Otroke moramo vzgojiti za obrt in poljedelstvo. Posl. Kapeller pravi: Učni načrt za meščanske šole ni nadaljevanje ljudske šole. Otroci iz teh šol ne znajo več delati. Meščanske šole niso družega, kakor tovarna za pisarski proletariat. Großbauer pravi, da postanejo otroci iz meščanskih šol lenuhi in ošabni, da menijo že vsak meščanski šolar, da je doktor. Pichler dolži učni načrt, ki da je kriv vsega tega zla. Poltnig poudarja, da so bile meščanske šole ustanovljene, da bi podpirale meščanski in obrtni stan. Godi se pa ravno narobe. Povodom šolske enquete je obrtni nadzornik dognal, da sta bila izmed 1200 obrtnih učencev le dva, ki sta obiskovala meščansko šolo. Vzrok je res učni načrt, pa tudi vzgoja v teh šolah. V Beljaku je n. pr. na gimnaziji uvedel ravnatelj za dijake čepice, ravnatelj meščanske šole, Brugger, pa po tem zgledu tudi za meščanske šolarje, ki so se potem smatrali le še za dijake, ne pa za vajence. Glasoval bo za predlog, raje pa bi še za predlog za odpravo meščanskih šol sploh. Poslanec dr. vitez pl. Metnitz sviri pred odpravo paralelke na meščanskih šolah. Ljudje v Borovljah in drugod so bili čisto iz sebe za meščanske šole in so nas prisilili, da smo jih ustanovili. Kam pa naj tudi damo otroke, ki ljudsko šolo že dovršijo z desetim ali enajstim letom? Ali naj bodo tri leta v petem razredu? Da otroci ne marajo k obrti, je kriva vzgoja staršev, ne pa šole. (Medklic: Narobe je res!) Vzrok, da so meščanske šole prenapolnjene, je tudi nejasna šolska postava, ki ne pove, je li meščanska šola obvezna šola ali ne. Nekateri jo smatrajo za obvezno šolo, in da mora torej vsak v to šolo. Poslanec Eich (soc. dem.) ni povedal nič pametnega. Poslanec Grafenauer se pridruži mnenju poslanca dr. Steinwenderja. Meščanske šole res niso tako urejene, da bi iz njih prihajal obrtniški in trgovski naraščaj. S praktičnega stališča se ne more pridružiti mnenju, da so ravno najboljši vajenci in pomočniki tisti, ki so obiskovali meščansko šolo. Kot obrtnik ima drugo izkušnjo in trdi, da vajenci, ki so bili v strokovnih šolah, niso najboljši učenci. V teh mladih ljudeh je mnogo »Einbildungen« (domišljavosti), pa malo »Ausbildungen« (strokovne izobrazbe). Praktični, porabni vajenci so le tam, kjer ljudje praktično živijo. Ne dvomi, da je teoretična izobrazba za obrt potrebna, toda po njegovem mnenju mora se najprej izvršiti **praksa**, potem je

še teoretika kaj vredna. Govorilo se je ravnokar o dokončanju ljudskošolske izobrazbe v desetem ali enajstem starostnem letu. Vpraša, kako je mogoče, da so v mestih z desetim letom dokončali ljudsko šolo, na deželi pa morajo ostati v njej do 14. leta? Ali ni v mestih ravno isti učni načrt kakor po deželi? Na deželi so bolj zdravi in telesno čvrstejši ljudje kakor v mestih in se iz njih rekrutirajo najboljši profesorji in uradniki. Po mestih živijo preveč mehkužno, niso praktični, tudi ne za obrt, ker se bojijo vsakega fizičnega dela. Posl. Angerer hoče ravnatelja Bruggerja (svojega pristaša) opravičiti in se spré s Poltnigom, ki pa mu zabrusi v obraz, da Angerer laže, za kar dobi od dež. glavarja ukor. Vzrok, da meščanske šole ne dosegajo namena, so predvsem starši, ne učitelji ali šola. Brez denarja ni nič. Zato bi morali za šolo izdati še več denarja. (Mnogoštevilni klici ogorčenja.) Treba je pa tudi več prostosti za učitelje, več dela za otroke in več denarja za šole. Pri šoli ne smemo varčevati, ali pa ne bo nobenih uspehov. Posl. Walcher konstatira, da je ta dan res prišel v zbornico nov duh. Nekateri nemški nacionalci so imeli vsaj enkrat korajžo potrkati na svoje prsi in reči: Mi sami smo grešili, sami smo vzrok. Danes smo slišali zastopati načela konservativcev, ki so pri nemških nacionalcih bili vedno razkričani kot nazadnjaki. Govoriti o novih davkih je lahko, posebno zahtevajo to lahko ljudje, ki plačujejo samo dohodninski davek, drugi pa mislijo drugače. Krivdo slabih uspehov na meščanskih šolah so nemški nacionalci topot zvalili na državni ljudskošolski zakon, ki ga je napravila nemškonapredna levica, 111 poslancev. Opozarja tudi, da je vitez pl. Metnitz s svojim izvajanjem priznal, da otrokom ni treba do 14. leta hoditi v šolo, če so že z desetim letom dosegli učni cilj. In vendar so se ravno nemški nacionalci od nekdanj branili proti skrajšanju šolske dobe, kar smo mi vedno zahtevali. Deželni predsednik Hein je zagovarjal vladno stališče. Po sklepni besedi poročevalca dr. Steinwenderja je bil predlog sprejet.

O drugih važnejših predlogih v deželnem zboru poročamo vsled pomanjkanja prostora drugič, omenimo naj le, da je združeni šolski in finančni odsek predložil zbornici zakonski načrt o povišanju učiteljskih plač in o deželnem šestmilijonskem posojilu.

Društveno gibanje.

Občni zbor Slovenske kršč. soc. zveze za Koroško se vrši dne 24. marca v hotelu Trabesinger v Celovcu.

Seja Slovenske krščanske socialne zveze se vrši dne 6. marca ob 2. uri popoldne pri Trabesingerju v Celovcu. Vabljen je ožji in širši odbor!

Socialni kurz v Podravljah. Slovenska kršč. soc. zveza priredi v torek, dne 27. februarja 1912 enodnevni socialni kurz v Vošpernikovi gostilni v Podravljah. Socialni kurz bo imel bolj poučni značaj. Vstop vsakemu dovoljen, posebno pa so vabljeni mladeniči. Začetek ob 8. uri zjutraj. Mladeniči, agitirajte za obilno udeležbo.

Bilčovs. Ustanovni shod izobraževalnega društva se vrši v nedeljo, 25. svečana ob 10. uri dopoldne v župnišču v Bilčovsu. Na shodu govori g. Smodej iz Celovca.

Kmetijska podružnica Blato priredi dne 25. februarja v Vogrčah svoj letni občni zbor ob 3. uri popoldne pri Škofu. Naročevala se bodo ob tej priliki umetna gnojila, sadna drevesca in druge potrebščine. K obilni udeležbi vabi odbor.

Velikovec. Poučna predavanja priredi naše društvo »Lipa« vsako postno nedeljo ob 3. uri popoldne v društveni sobi. Predavanja veljajo v prvi vrsti mladeničem iz mesta in okolice; smejo pa prihajati tudi drugi. V prvi vrsti se bomo ozirali na Orleter se bo razlagala orlovska »Zlata knjiga«. Mladeniči udeležujte se v obilnem številu teh za vas zelo važnih in neobhodno potrebnih predavanj! — Odbor.

Št. Janž v Rožu. V nedeljo, dne 25. svečana uprizori »Katal. slov. izobraževalno društvo za Št. Janž in okolico« pri Gašparju v Podsinnjivasi ob 6. uri zvečer igro: »Sinovo

maščevanje«. Vstopnina kakor po navadi. K obilni udeležbi vabi odbor.

Črna. Dne 25. svečana 1912 ob pol 1. uri priredi tukajšnje »Kršč. soc. del. društvo« svoje mesečno zborovanje. Predaval bode č. g. kaplan o »francoski dobi med Sloveni«. Letos je ravno stoletnica tega za naš narod tako važnega dogodka. Pridite vsi, katere zanima naša zgodovina.

Cerkvene vesti.

Prezentirani so: č. g. dr. Anton Plattner, župnik v Weitensfeldu na župnijo Rablj; č. g. Janko Arnuš, provizor v Podljubelju, na župnijo Kotmaraves; č. g. Jožef Miklavčič, župnik v Gorjah, na župnijo Št. Jur ob Zili.

Razpisani ste župniji: Št. Jurij na Strmcu (drugokrat) do 30. aprila t. l. (patron grof Dietrichstein); Št. Kandiolf do 30. aprila t. l. (patron deželni vladar).

Postni pastirski list prevzvišenega gosp. knezoškofa s postnim redom se dobi v podobni zelo ročne brošure v Mohorjevi tiskarni; cena 20 vin.

Sv. misijon se vrši v Globasnici od 25. svečana do 3. sušca. Poštena dekleta v Globasnici želijo pri tej priložnosti ustanovitev Marijine družbe.

Posvečevanje praznikov v graški nadškofiji. »Grazer Volksblatt« poroča, da je graški nadškof Schuster odredil, da ostane v graški nadškofiji glede na praznike za zdaj še pri starem in da naj se vsled tega prazniki tudi odslej praznujejo kakor dosedaj.

Gospodarske stvari.

Jadranska banka v Trstu. Včeraj se je vršila bilančna seja upravnega sveta Jadranske banke. Čista bilanca pro 1911 izkazuje čistega dobička K 501.538.66 (proti prejšnjemu letu za K 151.996.74 več). Upravni svet je sklenil določiti občni zbor za dne 31. marca t. l., kateremu se bode predlagalo, izplačati za leto 1911 6¼% no dividendo t. j. K 25.— po delnici (lansko leto K 24.—) in dotirati rezervne fondе z zneskom okroglih K 70.000; K 22.573.36 se bode preneslo na novi račun.

Bilanca za leto 1911 izkazuje sledeče stavke: Aktiva: gotovina v blagajni K 337.276.18; menice: K 4.787.360.97, vrednostni papirji K 691.980.07, konzorcijski posli: K 230.324.30, dolžniki K 13.140.009.60, bančno poslopje: K 254.875.17, inventar K 55.778.96, skupaj K 19.497.605.26.

Pasiva: delniška glavnica: K 6.000.000, rezervni fondi K 421.660.—, vloge: kron 4.390.242.02, upniki K 7.878.363.09, transitive obresti K 29.972.51, trate K 273.764.08, nedvignjena dividenda K 2064, čisti dobiček K 501.538.66, skupaj K 19.497.605.26.

Po dotacijah iz čistega dobička za leto 1911 bodo znašali rezervni fondi Jadranske banke K 490.000. Skupni promet v preteklem letu je znašal K 913.107.548.58 (proti prejšnjemu letu za K 156.647.650.94 več).

Hrvatska vjeresijska banka, katera se je, kakor znano z Jadransko banko fuzijonirala, bode bilancirala za leto 1911 še samostojno in bode predlagala svojemu občnemu zboru tudi izplačilo 6¼% ne dividende.

»Adria« delniška pivovarna v Trstu. Jadranska banka v Trstu in gospoda Peter in Jurij Liebman dobili so vladno dovoljenje za ustanovitev imenovane družbe, katera prevzame od leta 1820. eksistirajočo in sedaj moderno urejeno eksportno pivovarno in sladovno v Senožečah. Delniška glavnica znaša K 1.000.000 — od katerih je z aportom in potom privatne subskripcije že K 700.000 pokritih, ostalih K 300.000 bode izloženo te dni na javno subskripcijo.

Živinorejski tečaj živinorejske zadruge za Tolstivrh in okolico v gostilni Tolstovrške slatine pri g. And. Osetu v ponedeljek in torek, dne 26. in 27. februarja s sporedom: Prvi dan: dopoldne od 8. do 10. ure: Domači in umetni travniki; od 10. do 12. ure: Zadržni pašniki in obdelovanje istih; popoldne od 1. do 2. ure: Konjereja; od 2. do 3. ure: Pasme rodovnik; od 3. do 4. ure: Krmiljenje. — Drugi dan: dopoldne od 8. do 10. ure: Reja telet; od 10. do 12. ure: Praščereja in njih pasme; popoldne od 1. do 2. ure: Mlekarstvo, molža; od 2. do 3. ure: Pridelovanje sira; od 3. do 4. ure: Stavba hlevov in

gnojne jame; od 4. do 5. ure: Bikoreja. — Potem sklep in gospodarski shod. — K tečaju imajo pristop vsi odrasli, to je moške in žene ter fantje in dekleta od 14. leta naprej. Kmetje, udeležite se polnoštevno tečaja, pripeljite svoje sinove, hčere in gospodinje s seboj in vselej točno ob uri, da se vsled zakasnelosti posameznikov pouk ne bode krajšal in motil. Agitirajte pridno za tečaj, ker le v združenju kmetijskega ljudstva je moč!

Slovenske občine in slovenska društva!
Spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Književnost.

Amerika in Amerikanci. Spisal Jurij Trunk. V Celovcu 1912. Samozaložba. 1. zvezek. Str. 64. Gosp. župnik Trunk je začel izdajati spis »Amerika in Amerikanci«, ki izide v 12. zvezkih. Posamezni zvezek stane 1 K za Evropo in 30 centov za Ameriko. Kdor se naroči naprej na vse zvezke, plača v Evropi 10 K, v Ameriki 3 dolarje. Naročnina se pošilja na naslov: Jurij Trunk, Beljak, Korosko. 1. zvezek je ilustriran in mu je pridejan lep izdelan zemljevid Združenih držav v Ameriki.

Gorenjska knjižica. 1. zvezek. Ponatis iz »Gorenjca«. V Kranju 1912. Izdaja, zalaga in tiska Tiskovno društvo v Kranju. Cena 30 vinarjev.

Matica Slovenska je za minolo leto izdala sledeče knjige: Zbornik; 14. snopič slovenskih narodnih pesmi; dr. Mencingerja Izbrani spisi, 1. zvezek; Slovanski spomini in jubileji, 1. zv.; Letopis Matice Slovenske za leto 1911; Zabavna knjižnica; Knezova knjižnica, 18. zvezek.

Oratorij »Vnebovzetje preblazene Device Marije.« Okoli srede marca se bode v Ljubljani proizvajal prvi slovenski oratorij. Besedilo je spesnil po razporedbi dr. Aleša Ušeničnika profesor dr. Mih. Opeka, uglasbil ga je pa preko slovenskih mej znani p. Hugolin Sattner, duhovnik iz reda sv. Frančiška in župnik prostrane župnije Marijinega oznanjenja v Ljubljani. — Priprave se vrše. Pelo bode okoli 250 pevcev, katere bode spremljalo nad 50 godbenikov na raznih godalih. Proizvajanje bo za našo domačo kulturo naravnost zgodovinskega pomena.

»Praktická ročenska občanska.« Izdal F. Mázel, imejitelj inseratne pisarne v Pragi, Ferdinandova ul. 4. Cena koledarju 2 K.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Loterijske številke.

Praga, 14. februarja: 77 82 59 55 12
Gradec, 17. februarja: 15 71 60 11 69
Dunaj, 17. februarja: 34 29 60 48 25

Tržne cene v Celovcu

dne 15. svečana 1912 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litr. (biren)	
	od	do	K	v
Pšenica	—	—	—	—
Rž	20	22	3	12 38
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	23	24	20	11 90
Oves	19	50	21	14 7 9
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16
Turščica	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	—	4
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	6	—	8	—
„ kislo	4	50	6	—
Slama	3	20	5	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	26	—	30
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	20
Sur. maslo (putar), 1 „	2	80	3	60
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	20	2	30
„ sur. 1 „	2	10	2	20
Svinjska mast 1 „	2	20	2	40
Jajca, 1 par	—	18	—	26
Piščeta, 1 par	2	80	3	60
Race	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	3	—

Živina	Počrez		100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
			živa		zaklana			
	od	do	od	do	od	do		
v kronah								
Konji	—	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	—	—	—	—	—	—	—	—
Junci	—	—	—	—	—	—	—	—
Krave	—	—	—	—	—	—	—	—
Telice	—	—	—	—	—	—	—	—
Svinje, pitane	—	—	—	—	148	160	53	53
Praseta, plemena	—	—	—	—	—	—	—	—
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	—

Živinski sejm je bil zaradi kužnih bolezni zaprt.

Hranilnica in posojilnica v Sinčivesi

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Naznanilo.

Odbor Hranilnice in posojilnice v Sinčivesi je v seji dne 28. prosinca 1912 sklenil, da se bodo hranilne vloge od 1. prosinca 1912 naprej obrestovale po

4 1/4 %

Poslužite se ugodnosti, posebno, ker je tam denar jako varno naložen.

Pečarskega in lončarskega učenca

sprejme takoj Janez Češuti. Ilovije, pošta Vetrinj pri Celovcu.

Srečke v korist „Slovenski Straži“.

Glavni dobitek turških srečk pri žrebanju dne 1. aprila bo 400.000 frankov. Vsaka srečka mora biti izžrebana, najmanjši dobitnik znaša 230 kron. Turške srečke na mesečne obroke po 4 K 75 vin., še tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki skupaj čez 2 milijona kron vsako leto na mesečne obroke po 6 K 25 vin. Pojasnila daje in naročila sprejema g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg šte. 19.

Ne obsojajte

pred poizkusom. Če kašljate, poizkusite z zdravniško priporočenim, prijetno dišečim in naglo učinkujočim

Thymomel Scillae

in bodeite zadovoljni.

Izvolite vprašati svojega zdravnika.

Steklenica K 2-20. Po pošti franko proti predplačilu K 2-90. Tri steklenice po pošti franko proti predplačilu K 7-—. Deset steklenic po pošti franko proti predplačilu K 20-—.

Izdelovatelj in glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj,
PRAGA-III., ogel Nerudove ulice št. 203.

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno

znamko!

Dobiva se v večini lekarn, v Celovcu »Pri angelu«, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Hranilnica in posojilnica v Štebnu pri Beljaku

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

vključno naznanja, da se vrši

letni občni zbor

v nedeljo dne 3. marca t. l. ob 3. uri popoldne pri Vovčarju v Štebnu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o ustanovnem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje bilance za leto 1911.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

SUKNO

in modno blago za gospode in gospe priporočila izvozna hiša
PROKOP SKORKOVSKÝ IN SIN
v Humpolcu na Češkem.
Vzorci na zahtevo franko.
Zelo zmerne cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gosposke obleke.

CEFIRE

Proda se

iz proste roke **lepo posestvo** z gostilniškim obrtom. Hiša ima 12 sob, 2 kuhinji. Proda se z vso hišno opremo, z živino ali brez živine, z gruntom ali brez grunta, kakor kdo želi. Hiša je poleg cementne tovarne, 10 minut od kolodvora, 20 minut od farne cerkve. Obenem se tudi zamenja s kako kmetijo. Več pove Jožef Jakelj, gostilna »Peričnik«, Mojstrana št. 92, železnična postaja Dovje, Kranjsko.

Že v prastarih časih

so pri skrnini, protinu, nevralgiji in ozeblinah rabili zdravniki nekatere sestavine, uporabljene sedaj v novi učinkujoči obliki kot toplo priporočeno sredstvo, imenovano

Contrheuman.

Lajša in pomiruje bolečine, izsesava otekline na členih, pospešuje njih gibčnost in odstranjuje neprijetno bolečo srbenje.

Poprašajte pri svojem zdravniku.

Izdelovatelj in glavna zaloga **B. FRAGNER, lekarna,**
c. kr. dvorni zalagatelj,
PRAGA-III., vogel Nerudove ulice šte. 203.

1 škatlica 1 krono.
Proti predplačilu K 1-50 dobi se 1 škatlico }
" " " 5- " " 5 škatlic } franko
" " " 9- " " 10 " }

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno znamko!

Dobiva se v vseh lekarnah, v Celovcu: »Pri angelu«, Pavel Hauser, Vikt. Hauser, H. Gutt.

Najbolj zdrava
kavina pijača
je že 20 let

Kathreinerjeva
Kneipova
sladna kava.

Resničen
nadomestek kave!

Kathreinerjeva
prinese prečo v hišo.

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske
Ciril in Metodove vžigalice
ki so priznane najboljše.

Glavna zaloga pri tvrdki Ivan Perdan v Ljubljani.

Malo posestvo

v Libčivesi (Leibsdorf) št. 9 pri Celovcu, z novozidano hišo in nekaj oralov zemljišča, je **takoj naprodaj** za 6600 K. Na hiši lahko ostane 2400 K. Pojasnila daje lastnik.

Volneno

blago za ženske in sukno za moške obleke, zadnje mode, razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki v Celju št. 308. Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Zelo nevarno je

pustiti nepokrito celo najmanjšo rano, ker se ista lahko razširi v težko rano.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlažno mazilo, takozvano **praško domače mazilo** kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

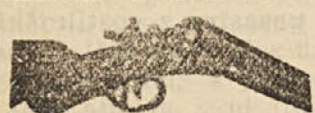
1 pušica stane 70 v. Proti preplačilu K 3-16 se pošljejo štiri pušice, za K 7- pa 10 pušic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogr. monarhije. Pozor na ime izdelka ter izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga:

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna „Pri črnem orlu“
Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.
Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu
»Pri angelu«, P. Hauser, H. Gutt, Vikt. Hauser.

Lovske puške

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnootvarniška družba **Peter Wernig**, družba z omeji. zavazo: v Borovljah na Koroškem.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

OVES („Willkomm“).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne uleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 60 kg za en oral. — Podpisani pošilja 25 kg za 9 kron, 50 kg za 17 kron, 100 kg za 32 kron z vrečo vred. Vzorci po 5 kg s pošto franko proti 3 krona 50 vin. predplačila.

Benedikt Hertl, grajščak, grad Golič
pri Konjicah (Gonobitz), štajersko.

Priložnostni nakup.

Ob Vrbskem jezeru pri Vrbi blizu Celovca, Koroško, je zaradi bolezni in visoke starosti takoj na prodaj iz proste roke ugodno ležeče dobro znano

Krištofovo posestvo z gostilno

v Škofičah v najbližji bližini župne cerkve za 50.000 kron. Gostilna s stanovanjem, trgovina z mešanim blagom, trafika, zraven stoječa vila s 5 sobami, mesarija s stanovanjem, kovačnica, kašča zgoraj, močno zidano gospodarsko poslopje, obokani hlevi za 25 goved in konjev poleg strojnega obrata v celotnem obsegu ca. 42 oralov njiv, travnikov in gozda, s stavbnimi prostori z lepim razgledom po celem jezeru. Le resne ponudbe na naslov: **Marjeta Kopajnik, Krištofovo posestvo št. 14, Škofiče, p. Vrba ob jezeru.**

Velikanski uspeh

ima vsaka krojačnica z imenitno, bogato sortirano in zelo priljubljeno

kolekcijo suknarnice

Lužný & Trlica

Brno.

Zahtevajte takoj pošiljatev kolekcije za stonj in franko.

Vse krojaške potrebščine!

Ostanki po posebno znižanih cenah!

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt

v premišljevanjih in molitvah.

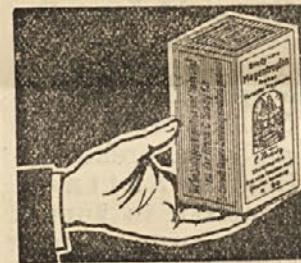
Poleg Gašparja Erharda za Slovence priredil **Štefan Kociančič**.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 6.—, za družnike K 4.40, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnatim hrbtom K 9.20, za družnike K 6.80, po pošti franko K 1.— več.

Posestvo naprodaj!

Naprodaj je **pd. Rieplovo posestvo** v Šmarjeti pri Velikovcu z 1.35 ha travnikov, 1.24 ha polja in 2.84 ha gozda za 15.000 K. Dobra postojanka za gostilno in prodajalno. — Natančnejše podatke daje župnik **Janez Sporn v Hodišah pri Celovcu.**

Svet in pomoč!

za tiste, ki trpijo

na težkem prebavljanju vsake vrste, goreciot, tvorbi kisline, zaprtju, bolečinah

v želodcu in s tem v zvezi stoječih slabostih, nudijo

že 30 let sem priznane pristne

Bradyjeve želodčne kapljice

prej Marijacejske kapljice imenovane. Varujte se enako glasečih se ponaredb in popačb in pazite na stransko varstveno znamko s podpisom C. Brady. — Dobiva se v lekarnah. Pošiljatev v provinco po lekar-narju **C. Brady, Dunaj, Fleischmarkt 2, 385.** 5 stekl. za K 5.30, 3 podvojne stekl. za K 5.60 franko.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi **kegljišče**, pozimi zakurjeno.

Poleti sedi na **senčnatem vrtu.**

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujejo po **4 1/2 0/0** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za komad. **Tiske srečke s 4% obrestmi.** Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.